

Artikel

24 mei

Algemene voorwaarden: vloek of zegen?

label: bouwbreed 128

In de bouw hanteert vrij wel iedere architect, constructeur, aannemer, onderaannemer of leverancier algemene voorwaarden. De variëteit is groot. Van in breed overleg opgestelde voorwaarden (UAV 2012) en voorwaarden van brancheorganisaties (Metaalunievoorwaarden, DNR 2011) tot op maat gemaakte voorwaarden per ondernemer. De vraag is of we daar nu heel gelukkig mee moeten zijn?

Algemene voorwaarden zijn ooit bedacht om het zaken doen makkelijker te maken. In plaats van steeds opnieuw lange contracten op te stellen, kunnen partijen verwijzen naar de algemene voorwaarden waarin de meer algemene zaken zijn geregeld. De overeenkomst zelf kan dan éénvoudig blijven. Toen in ons Burgerlijk Wetboek een regeling werd opgenomen over de algemene voorwaarden, werden de voordelen van het gebruik nog eens op een rijtje gezet.

Het zou een besparing van tijd en geld opleveren omdat niet meer bij iedere transactie over de voorwaarden hoefde te worden onderhandeld. Algemene voorwaarden zouden zelfs conflicten kunnen voorkomen omdat met alle denkbare situaties rekening zou kunnen worden gehouden. Hiaten en onduidelijkheden in de contractsvorming zouden zo voorkomen kunnen worden.

Als nadeel werd onderkend dat partijen of brancheorganisaties weleens hele éézijdige voorwaarden zouden kunnen opstellen. Maar, zolang er een controlemechanisme is dat in staat is dit nadeel te beperken of te voorkomen, zou dit aanvaardbaar zijn, aldus de wetgever. Dat controlemechanisme is de rechter en ons Burgerlijk Wetboek. Onze jarenlange ervaring als advocaten en bedrijfsjurist met het gebruik van algemene voorwaarden, doen toch op zijn minst enkele vraagtekens plaatsen bij de voordelen die de wetgever ooit genoemd heeft.

Of algemene voorwaarden conflicten voorkomen is maar de vraag

In de bouw hanteren bijna alle partijen eigen algemene voorwaarden. Hele afdelingen van bedrijfsjuristen houden zich daarom bezig met het zoveel mogelijk overeenkomen van de eigen algemene voorwaarden, het screenen van de algemene voorwaarden van de wederpartij en het uitonderhandelen van de uiteindelijke toepasselijke voorwaarden. Niet echt een besparing van tijd en geld.

Of algemene voorwaarden conflicten voorkomen is ook maar de vraag. In ieder geval zijn algemene voorwaarden een terugkerend onderwerp bij conflicten. Advocaten voeren talloze rechtszaken over de toepasselijkheid van algemene voorwaarden, het wel of niet ter hand zijn gesteld daarvan of over onredelijke bepalingen in die algemene voorwaarden.

Het genoemde nadeel doet zich wel voor. Algemene voorwaarden zijn over het algemeen zeer éézijdig opgesteld. Het belang van de gebruiker staat voorop. Voorwaarden waarin wel enigszins rekening wordt gehouden met de belangen van beide partijen (UAV 2012, UAV-GC 2005) worden vaak dusdanig verbouwd dat alsnog een éézijdige set voorwaarden resteert. Gevolg: een partij die niet goed

25-5-2¹ oplet kan zomaar gebonden zijn aan uiterst nadelige voorwaarden. En als hij geen consument is, hoeft hij op weinig clementie van de rechter te rekenen.

Standaardisering van contractuele voorwaarden is op zich niet meer dan logisch

Hoe nu verder? Standaardisering van contractuele voorwaarden is op zich niet meer dan logisch. Partijen besparen zichzelf de heruitvinding van het wiel door aan te sluiten bij reeds eerder opgestelde voorwaarden. Dit evidente voordeel bestaat echter niet meer wanneer beide contractspartijen eigen éézijdige voorwaarden hanteren. Dat leidt juist weer tot de zojuist beschreven nadelen.

Om maar eens aan te sluiten bij de roep om standaardisering in de bouw, het zou meer dan welkom zijn als ook de algemene voorwaarden worden gestandaardiseerd. Hoe praktisch zou het zijn als ingenieurbureau en gemeente gebruik kunnen maken van een voor beiden aanvaardbare set voorwaarden. Zij hoeven dan niet keer op keer te onderhandelen over de toepasselijkheid van de DNR 2011 of de gemeentelijke inkoopvoorwaarden. Een dergelijke standaardisering vergroot de voorspelbaarheid en daarmee rechtszekerheid en maakt de markt transparanter.

De voordelen van een dergelijke standaardisering lijken evident. Of de realisatie daarvan ook haalbaar is, is vers twee. Maar kijkend naar de mogelijke voordelen, dan zou de branche toch eens een serieuze poging kunnen wagen.

Robert Jan Kwaak en Lenneke Muller, advocaten bij Construct Advocaten

Laatste update: 23 mei 2018

Vakmedianet. Auteursrecht voorbehouden.

Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: **Gebruiksvoorwaarden** en **Privacy Statement**

Vakmedianet gebruikt cookies om bepaalde voorkeuren te onthouden en af te stemmen op uw vakmatige interesse. **Meer informatie over het gebruik van cookies**